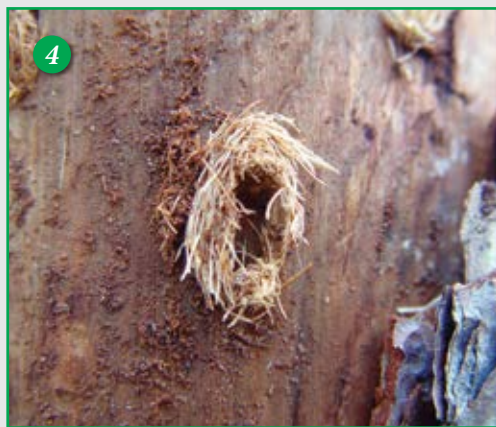


Iščemo karantenske in druge gozdu nevarne organizme Nevropski rilčkarji (*Pissodes* Spp.)

Dr. Maarten de Groot

Oddelek za varstvo gozdov, Gozdarski inštitut Slovenije (maarten.degroot@gozdis.si)



Nevropske vrste rilčkarjev

LATINSKO IME

Pissodes strobi, *P. terminalis* in *P. nemorensis*

RAZŠIRJENOST

Severna Amerika (ZDA in Kanada). *P. nemorensis* so našli tudi v Južni Afriki. V Sloveniji teh vrst še nismo zasledili.

GOSTITELJI

Različni iglavci (*Picea*, *Pinus*, *Abies*).

OPIS

P. strobi

Hrošči *P. strobi* so veliki 5–8 mm, so svetlo rjave (takoj po izleganju) do skoraj črne barve (takoj po prezimovanju). Na predprsju, pokrovkah in nogah imajo šope belih in rdečkastorjavih luskic, ki se na predprsju združujejo v manjše pege, na pokrovkah pa navadno v dve nepravilni prečni progi. Rilček je tenek in ukrivljen ter dolg toliko kot predprsje. Antene izraščajo na polovici dolžine rilčka. Ličinka ima svetlo rjavo glavo in belo telo ter zraste do 12 mm v dolžino. Odrasli osebkci lahko živijo do štiri leta. Prezimujejo v opadu iglavcev ali v zgornjih delih dreves.

P. nemorensis

Morfološko je vrsta zelo podobna vrsti *P. strobi*. Glavna razlika je v tem, da so hrošči *P. nemorensis* nekoliko večji, imajo podaljšano telo in daljši rilček, pege na pokrovkah pa so manjše kot pri *P. strobi*.

P. terminalis

Hrošči *P. terminalis* so dolgi 5–7 mm in lisasto rume-norjave barve (slika 2). Ličinka je kremasto bela s

temno glavo. Ob koncu razvoja meri v dolžino 1–3 mm več kot hrošč. Buba je kremasto bela in približno enako velika kot hrošči.

ZNAČILNA ZNAMENJA (SIMPTOMI IN ZNAKI)

- obilno izcejanje smole na poškodovanih poganjkih,
- izhodne odprtine,
- rovi ličink in gnezda bub pod skorjo (slika 4),
- poganjek zaradi poškodb propade (slika 5),
- bledozelena barva mladih iglic dobi vijoličast nadih,
- propad celotne rastline.

VPLIV

Iglavci imajo velik gospodarski in ekološki pomen v evropskih gozdovih, še posebno v severni Evropi, kjer so med najpomembnejšimi gradniki gozdov. V evropskih gozdovih so zelo pomembni za pridobivanje lesa.

MOŽNE ZAMENJAVE

Nevropske rilčkarje je mogoče zamenjati z drugimi vrstami rilčkarjev, ki se pojavljajo na iglavcih, na primer z velikim rjavim rilčkarjem (*Hylobius abietis* Linnaeus, 1758) in evropskimi vrstami iz rodu *Pissodes*.

DODATNE INFORMACIJE

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (www.uvhvvr.gov.si)
- Portal o varstvu gozdov (www.zdravgozd.si)

ČE OPAZITE OPISANE SIMPTOME ALI NAJDETE ŠKODLJIVCA, OBVESTITE VSAJ ENEGA IZMED NAŠTETIH NASLOVOV:

(kontaktne podatke najdete tudi na spletni strani www.zdravgozd.si)

Pristojnega fitosanitarnega ali gozdarskega inšpektorja, Gozdarski inštitut Slovenije, Zavod za gozdove Slovenije ali Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Slika 1: Ličinke *Pissodes nemorensis* (foto: Clemson University – USDA Cooperative Extension Slide Series, Bugwood.org)

Slika 2: Odrasel *Pissodes terminalis* (foto: Ron Long, Simon Fraser University, Bugwood.org)

Slika 3: Buba *Pissodes terminalis* v lesu (foto: Ron Long, Simon Fraser University, Bugwood.org)

Slika 4: Gnezdo bube *Pissodes terminalis*

Slika 5: Odmiranje iglavcev je povzročil *Pissodes strobi* (foto: Scott Tunnock, USDA Forest Service, Bugwood.org).

Publikacija je nastala v okviru ciljnega raziskovalnega projekta »Razvoj novih metod detekcije, diagnostike in prognoz za tujerodne gozdu škodljive organizme (V4-1439)«, ki ga financirata Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

